

Vilniaus universitetas
Filosofijos fakultetas
Filosofijos katedra

Lina Valantiejtė
Filosofijos doktorantūros II kursas

**Biopolitika kaip „lingvistinė“ problema G. Agambeno
filosofijoje**

Vadovas: prof. Rita Šerpytė

Vilnius 2014

Klausimas, kokiū būdu gyva būtybė turi kalbą, tiksliai atitinka klausimą, kokiū būdu nuoga gyvybė gyvena polyje.

(Agamben, 1995: 12)

Bendroji tezė

Šiame pranešime ginama tezė, jog radikalizuota Hegelio dialektikos, kaip juslinio tikrumo įveikos judesio, interpretacija Agambeno filosofijoje įgalina pademonstruoti ontologinį ryšį tarp kalbos ir politikos.

Kalbos statuso problema

-Hegelis „Dvasios fenomenologijoje“ analizuodams betarpiškos juslinio tikrumo patirties pastangą, atskleidžia tikrovę kaip neprieinamą ir neišvengiamai įtarpintą kalbos. Šis „neprieinamumas“ išryškėja praktikuojant dialektinį neigimo judesį, patį dialektinį vyksmą traktuojant pozityviai.

-Agambenui dialektinė juslinio tikrumo įveikos analizė (per savitą *Aufhebung* interpretaciją) leidžia pademonstruoti ontologinį kalbos negatyvumą; mąstymas, dialektiškai neigdamas juslinį tikrumą, „pagauna“ ir sulaiko jį kalboje. Taigi juslinis tikrumas - „tikrovė“ - „pasirodo“ kalboje kaip tai, kas neišsakoma t.y kaip įtarpinta ir paneigta, tačiau niekada nepanaikinama, o tik nukelta/sulaikyta (*aufgehoben*).

-Taip interpretuojant negatyvumą, Agambeno filosofijoje, susiformuoja „teritorija“, kurioje mąstymas ir tikrovė tampa neperskiriami, tačiau nebe hegeliška chrestomatine prasme, kaip mąstymo tapatumas būčiai, o kaip neperžengiamas ir nepašalinamas kalbiškumas. Taip Agambenui visos problemos iš esmės tampa „lingvistinėmis“ ir skleidžiasi kaip kalbos ribų patirtis.

Biopolitika, kaip „lingvistinė“ problema

- Tikrovės suspendavimo momentas kalboje, atitinka išimties ir normos santykį teisėje. Išimtis, būdama išoriška taisyklei, yra neatšaukiamai su ja susijusi per suspendavimą.

- Galimybė kalbėti apie biopolitinę perspektyvą, kaip nuolatinę žmogaus kaip gyvos būtybės ir biologinio kūno užvaldymo bei įtraukimo į politikos lauką pastangą, kyla ne dėl to, kad pačios galios struktūros „yra“ istoriškai duotos ir istorijos eigoje plečiasi, skaidosi ar keičia pavidalus, bet todėl, kad pati kalba atsiskleidžia kaip turinti apribojimo, įtraukimo ir suspendavimo struktūrą.

- Žmogus, kaip gyva būtybė, politikoje „egzistuoja“ tokiu pat statusu, kaip hegeliškas juslinis tikrumas, „egzistuoja“ kalboje. Agambeno pateikta *Homo sacer* figūros analizė atskleidžia, kad nuoga gyvybė visada buvo (ir yra) politikos lauke (todėl politika visada yra biopolitika) kaip paneigta, išstumta, tačiau nepanaikinta; tuo pačiu ji paradoksaliai atsiskleidžia kaip būtina politikos egzistavimo sąlyga. (Norris, 2000:41)

„Politika yra todėl, kad žmogus, kaip gyva būtybė, kalboje atskiria ir supriešina save su savo paties nuoga gyvybe ir, tuo pat metu, išlaiko save santykiyje su ta nuoga gyvybe per įtraukiantį atskyrimą“

(Agamben, 1995: 12)

Išvados

- Dialektinis neigimo judesys Hegelio filosofijoje atsiskleidžiantis kaip neišvengiamas ir pozityvią prasmę turintis tikrovės ir mąstymo sutaikymas, Agambeno filosofijoje išryškinamas kaip ontologinis kalbos negatyvumas
- Taip tampa įmanoma neredukcionistiškai politiką interpretuoti kaip biopolitiką - nepabaigiamą nuogos gyvybės išskyrimo (pirmiausia kalboje) ir įveikos klausimą
- Biopolitikai svarbiausių galios struktūrų analizė tampa įmanoma tik todėl, kad pati kalba skleidžiasi kaip turinti įtraukiančio atskyrimo struktūrą, kuri atsiveria kaip „grynas negatyvumas“

Naudota literatūra

1. Agamben, G., 1998. *Homo Sacer: Sovereign Power and Bare Life*. trans. Daniel Hellerroazen. Stanford: Stanford University Press.
2. Agamben, G., 2005. *State of Exception*. trans. Kevin Attell. Chicago and London: The University of Chicago Press.
3. Agamben, G., 1991. *Language and Death: Place of Negativity*. trans. Karen E. Pinkus and Michael Hardt. Minneapolis and Oxford: University of Minnesota Press.
4. Agamben, G., 1999. *Potentialities: Collected Essays in Philosophy*, trans. D. Heller-Roazen. Stanford: Stanford University Press
5. Hegelis, G.W.F., 1997. *Dvasios fenomenologija*. Vilnius: Pradai
6. Lemke, T., 2005. „The Zone of Indistinction“ - a Critique of Giorgio Agamben's Concept of Biopolitics“. *Outlines. Critical Practice Studies*, Vol. 7, No 1, p. 3-13
7. Norris, A. 2000. „Giorgio Agamben and the Politics of the Living Dead“. *Diacritics*, Vol. 30, No. 4, p. 38-58
8. *The Agamben Dictionary*. 2011. Ed., Murray, A., Whyte, J., Edinburgh: Edinburgh University Press Ltd
9. Žukauskaitė, A. 2013. „Nuo biopolitikos prie biofilosofijos: M.Foucault, G.Agambenas, G.Deleuze'as“. *Problemos* 84, p. 84-98